

Анализа Петријевих мрежа

Анализа Петријевих мрежа

Мере се:

- Својства Петријевих мрежа:
  - **Досежљивост (*Reachability*)** Проблем досежљивости се састоји у испитивању да ли се може достићи неко, жељено или нежељено, стање.
  - **Ограниченост (*Boundedness*)** Како места у PN могу представљати бафере са различитим ресурсима (производи, подаци итд.), проверавањем ограничености мреже утврђује се да ли ће доћи до претоваривања бафера.
  - **Живост (*Liveness*) и Мртви чвор – блокада (*Dead lock*).**
  - ...
- Перформансе моделираног процеса: трајање процеса и потпроцеса, чекање у процесу, искоришћеност ресурса итд.

Анализа Петријевих мрежа

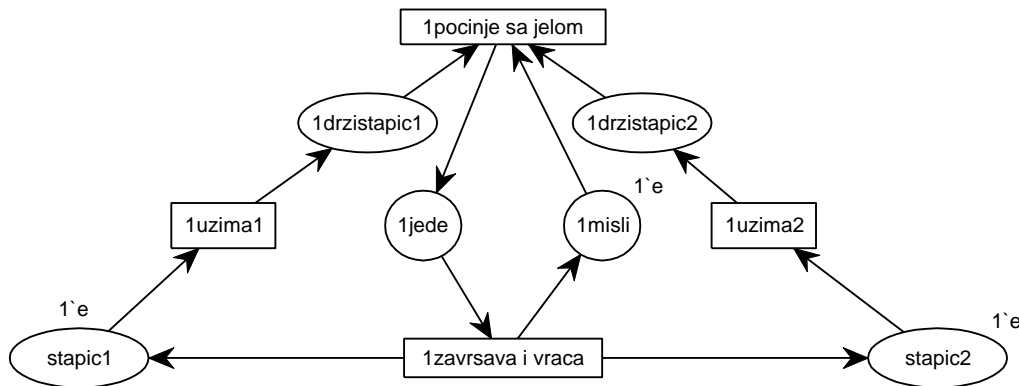
Методе за анализу:

- Матрица инциденције и једначина стања
- Инваријанте
- Стабло досежљивости
- Симулација

Матрица инциденције и једначина стања

$$U = [u_{ij}], i = \overline{1, n}, j = \overline{1, q}$$

$$u_{ij} = \begin{cases} W(t_j, p_i) & \text{ако } t_j \in {}^0 p_i \\ -W(t_j, p_i) & \text{ако } t_j \in p_i^0 \\ 0 & \text{иначе} \end{cases}$$

$t_1=1uzima1,$
 $t_2=1uzima2,$
 $t_3=1pocinjesajelom,$
 $t_4=1završavaivraca,$

$p_1=1misli,$
 $p_2=1jede,$
 $p_3=1drzistapic1,$
 $p_4=1drzistapic2,$
 $p_5=stapic1,$
 $p_6=stapic2$

$$U = \begin{matrix} & \begin{matrix} t_1 & t_2 & t_3 & t_4 \end{matrix} \\ \begin{bmatrix} 0 & 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & -1 \\ 1 & 0 & -1 & 0 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \\ -1 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & -1 & 0 & 1 \end{bmatrix} & \begin{matrix} p_1 \\ p_2 \\ p_3 \\ p_4 \\ p_5 \\ p_6 \end{matrix} \end{matrix}$$

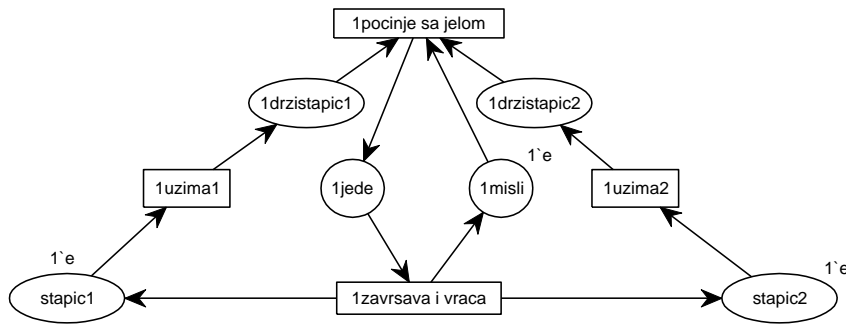
Матрица инциденције и једначина стања

$$M^T = M_0^T + U \cdot V_\sigma^T$$

σ - секвенца паљења

V_σ - (карактеристични) вектор секвенце паљења

$$M_0 = [100011] \quad \sigma = \langle t_1 t_2 t_3 t_4 t_1 t_2 t_3 t_4 t_2 \rangle \quad V_\sigma = [2322]$$

$t_1=1uzima1,$
 $t_2=1uzima2,$
 $t_3=1pocinjesajelom,$
 $t_4=1zavrsavaivraca,$

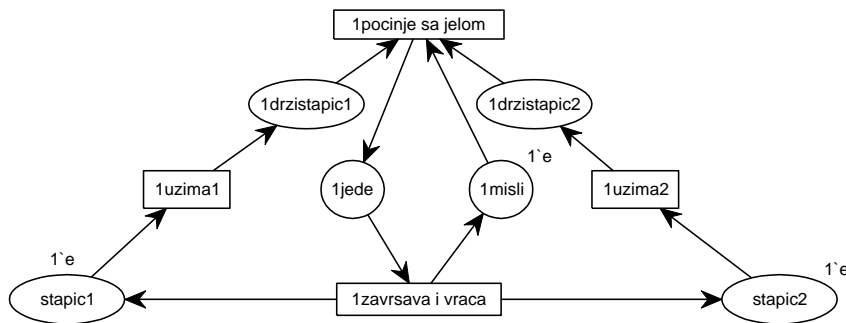
$p_1=1misli,$
 $p_2=1jede,$
 $p_3=1drzistapic1,$
 $p_4=1drzistapic2,$
 $p_5=stapic1,$
 $p_6=stapic2$

$$M^T = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 & 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & -1 \\ 1 & 0 & -1 & 0 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \\ -1 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & -1 & 0 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 2 \\ 3 \\ 2 \\ 2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \\ 0 \\ -1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$$

Матрица инциденције и једначина стања

$$M^T = M_0^T + U \cdot V_\sigma^T$$

$$M_0 = [100011] \quad V_\sigma = [4213]$$

$t_1=1uzima1,$
 $t_2=1uzima2,$
 $t_3=1pocinjesajelom,$
 $t_4=1zavrsavaivraca,$

$p_1=1misli,$
 $p_2=1jede,$
 $p_3=1drzistapic1,$
 $p_4=1drzistapic2,$
 $p_5=stapic1,$
 $p_6=stapic2$

$$M^T = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 & 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & -1 \\ 1 & 0 & -1 & 0 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \\ -1 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & -1 & 0 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 4 \\ 2 \\ 1 \\ 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 2 \\ -2 \\ 3 \\ 1 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ -2 \\ 3 \\ 1 \\ 0 \\ 2 \end{bmatrix}$$

p-инваријанта

Z-вектор n ненегативних целих бројева је p -инваријанта ако важи:

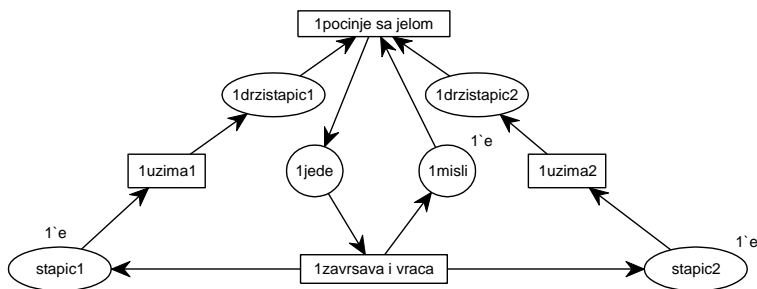
$$Z \cdot U = 0$$

где је U матрица инциденције ПМ, а n број места у ПМ.

$$U = \begin{matrix} & t_1 & t_2 & t_3 & t_4 \\ \begin{matrix} p_1 \\ p_2 \\ p_3 \\ p_4 \\ p_5 \\ p_6 \end{matrix} & \begin{bmatrix} 0 & 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & -1 \\ 1 & 0 & -1 & 0 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \\ -1 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & -1 & 0 & 1 \end{bmatrix} \end{matrix}$$

$$Z = [z_1, z_2, z_3, z_4, z_5, z_6]$$

Свака p -инваријанта $Z = [z_1, z_2, z_3, z_4, z_5, z_6]$ задовољава следећи систем једначина:

$t_1=1uzima1,$
 $t_2=1uzima2,$
 $t_3=1pocinjesajelom,$
 $t_4=1zavrsavaivraca,$

$p_1=1misli,$
 $p_2=1jede,$
 $p_3=1drzistapic1,$
 $p_4=1drzistapic2,$
 $p_5=stapic1,$
 $p_6=stapic2$

$$\begin{matrix} z_3 & & -z_5 & & = 0 \\ & & z_4 & & -z_6 & = 0 \\ -z_1 & +z_2 & -z_3 & -z_4 & & = 0 \\ z_1 & -z_2 & & & +z_5 & +z_6 & = 0 \end{matrix}$$

$$Z_1=[1,1,0,0,0,0], Z_2=[0,1,1,0,1,0], Z_3=[0,1,0,1,0,1]$$

p-инваријанта

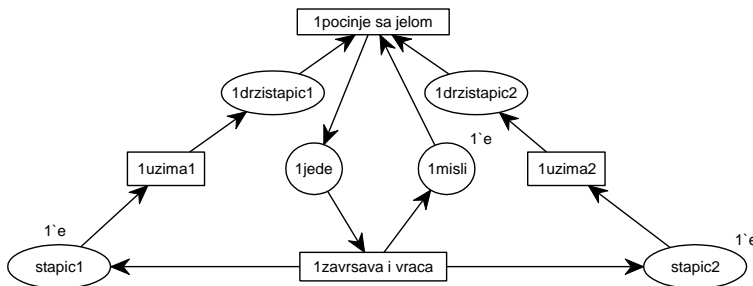
Својство : Нека је M_0 почетно маркирање мреже $PN=(N, M_0)$ и нека је $M \in R(M_0)$. Онда је

$$Z \cdot M_0^T = Z \cdot M^T$$

где је Z p -инваријанта.

$$M_0 = [100011], M_1 = [100110], M_2 = [010000]$$

$$Z_1 = [1, 1, 0, 0, 0, 0], Z_2 = [0, 1, 1, 0, 1, 0], Z_3 = [0, 1, 0, 1, 0, 1]$$

$t_1=1uzima1,$
 $t_2=1uzima2,$
 $t_3=1pocinjesajelom,$
 $t_4=1zavrsvaivraca,$

$p_1=1misli,$
 $p_2=1jede,$
 $p_3=1drzistapic1,$
 $p_4=1drzistapic2,$
 $p_5=stapic1,$
 $p_6=stapic2$

$$Z_1 \cdot M_0^T = Z_1 \cdot M_1^T = Z_1 \cdot M_2^T = 1$$

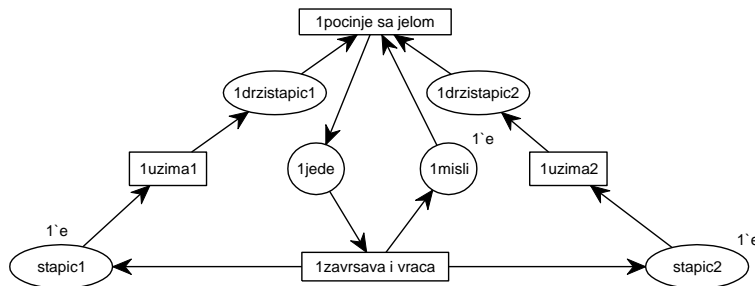
$$Z_2 \cdot M_0^T = Z_2 \cdot M_1^T = Z_2 \cdot M_2^T = 1$$

$$Z_3 \cdot M_0^T = Z_3 \cdot M_1^T = Z_3 \cdot M_2^T = 1$$

p-инваријанта

Својство : Ако су све компоненте p –инваријанте Z строго позитивне, онда је укупан број токена у ПМ ограничен. Ако су уз то све компоненте једнаке 1, онда укупан број токена у ПМ остаје константан после било које допустиве секвенце паљења.

$t_1=1uzima1,$
 $t_2=1uzima2,$
 $t_3=1pocinjesajelom,$
 $t_4=1zavrsavaivraca,$

$p_1=1misli,$
 $p_2=1jede,$
 $p_3=1drzistapic1,$
 $p_4=1drzistapic2,$
 $p_5=stapic1,$
 $p_6=stapic2$

$$Z_1=[1,1,0,0,0,0], Z_2=[0,1,1,0,1,0], Z_3=[0,1,0,1,0,1]$$

У делу мреже који представља инваријанту је увек један токен.

Z_1 или размишља или једе

Z_2 или је штапић 1 слободан или га филозоф држи или једе

Z_3 или је штапић 2 слободан или га филозоф држи или једе

t-инваријанта

W -вектор q ненегативних целих бројева је t -инваријанта ако важи:

$$U \cdot W^T = 0$$

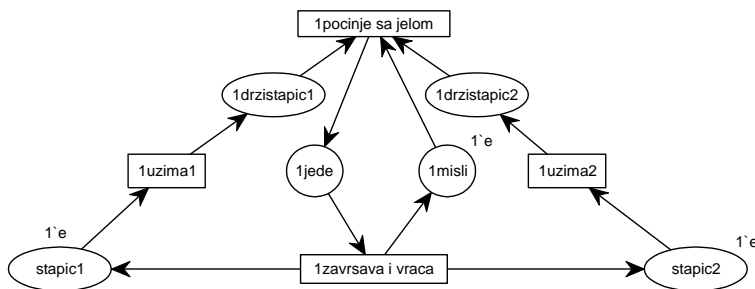
где је U матрица инциденције ПМ, а q број прелаза у ПМ.

$$U = \begin{matrix} & t_1 & t_2 & t_3 & t_4 \\ \begin{matrix} p_1 \\ p_2 \\ p_3 \\ p_4 \\ p_5 \\ p_6 \end{matrix} & \begin{bmatrix} 0 & 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & -1 \\ 1 & 0 & -1 & 0 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \\ -1 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & -1 & 0 & 1 \end{bmatrix} \end{matrix}$$

$$W = [w_1, w_2, w_3, w_4]$$

Свака t -инваријанта $W = [w_1, w_2, w_3, w_4]$ задовољава следећи систем једначина:

$$\begin{aligned} -w_3 + w_4 &= 0 \\ w_3 - w_4 &= 0 \\ w_1 - w_3 &= 0 \\ w_2 - w_3 &= 0 \\ -w_1 + w_4 &= 0 \\ -w_2 + w_4 &= 0 \end{aligned}$$

$t_1=1uzima1,$
 $t_2=1uzima2,$
 $t_3=1pocinjesajelom,$
 $t_4=1zavrsavaivraca,$

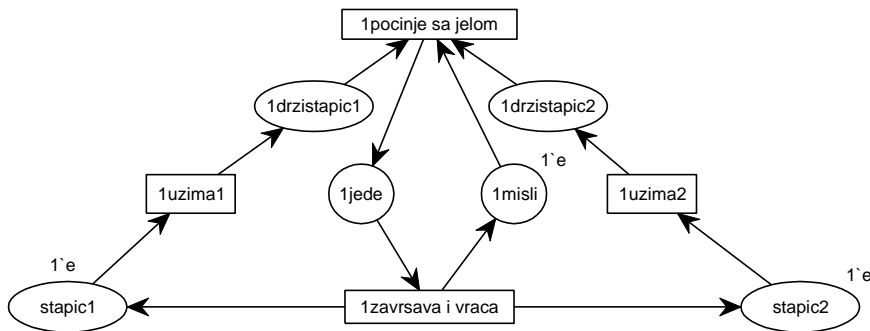
$p_1=1misli,$
 $p_2=1jede,$
 $p_3=1drzistapic1,$
 $p_4=1drzistapic2,$
 $p_5=stapic1,$
 $p_6=stapic2$

$$W_1=[1,1,1,1], W_2=[0,0,0,0]$$

t-инваријанта

Својство : Ако постоји допустива секвенца паљења која одговара t –инваријанти, онда се таквом секвенцом паљења систем враћа у почетно стање.

$$W_1=[1,1,1,1]$$

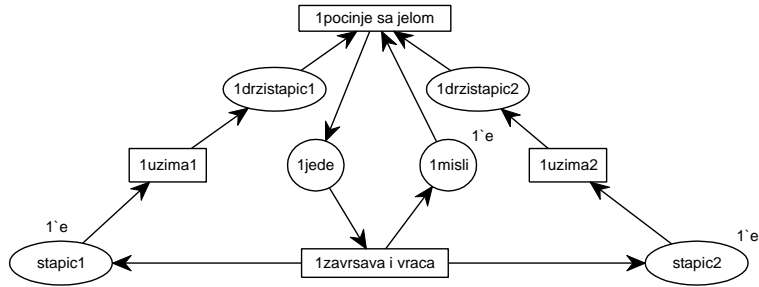

$t_1=1uzima1,$
 $t_2=1uzima2,$
 $t_3=1pocinjesajelom,$
 $t_4=1zavrsavaivraca,$

$p_1=1misli,$
 $p_2=1jede,$
 $p_3=1drzistapic1,$
 $p_4=1drzistapic2,$
 $p_5=stapic1,$
 $p_6=stapic2$

Систем се враћа у почетно стање ако се m пута упали секвенца $\sigma_1 = \langle t_1, t_2, t_3, t_4 \rangle$

Стабло досежљивости (State space)

$t_1=1uzima1,$
 $t_2=1uzima2,$
 $t_3=1pocinjesajelom,$
 $t_4=1zavrsavaivraca,$

$p_1=1misli,$
 $p_2=1jede,$
 $p_3=1drzistapic1,$
 $p_4=1drzistapic2,$
 $p_5=stapic1,$
 $p_6=stapic2$

